NALEŻYTOŚĆ POCZTOWĄ OPŁACONA RYCZAŁTEM.

Rok VIII. Kraków, piątek 1 maja 1925 Nr. 98

NOWY DZIENNIK

Adres redakcyi i administracyi: Kraków, Orzeszkowej 7. Nr. telefonu 278. — Konto czekowe P. K. O. w Warszawie Nr. 141.123 w Krakowie 400.630.

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracyi. Komunikaty przesłane Redakcyi nie będą uwzględniane. Rękopisów redakcya nie zwraca. Za inseraty Redakcya nie odpowiada. Redaktor naczelny przyjmuje od 12 do 1 w południe.

Cena Numeru 15 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincyi mies. Zł. 3·40, kwrt. Zł. 10·20
w Krakowie z odnoszeniem do domu „ „ 3·60, „ „ 10·80
Na prowincyi: z przesyłką pocztową „ „ 4·20, „ „ 12·60
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 7·00, „ „ 21·00

Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0·16, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 0·15, nadesłane Zł. 0·40, wiersz milimetr. 1-szp. w tekście Zł. 0·60, wiersz milimetr. 1-szp. na 1-szej stronie Zł. 0·75, gratulacye Zł. 8·—, inseraty zamiejscowe o 50%, zagraniczne o 100% drożej.

Optymizm a prawda.

(Po ekspose premiera Grabskiego).

Kraków, 30 kwietnia.

(le) Wczorajsze przemówienie min. Grabskiego wypadło bardzo blado. Trudno by w niem znaleźć jakąś ideę przewodnią jakąś głębszą myśl i pomimo, że nacechowane było przysłowiowym względnie obowiązkowym optymizmem, nie zawierało żadnego planu, żadnego konkretnego programu wybrnięcia z tej niesłychanie ciężkiej sytuacyi, w jakiej ludność państwa się znajduje.

Na wszelkie biadania, na wszelkie rozpaczliwe wołania ludności, gnębionej drożyzną, zastojem, nierównomiernie rozłożonemi, pewne warstwy rujnującemi podatkami, odpowiada min. skarbu, że wszystko jest w porządku, że drożyzna nie jest zbyt wielka, że bezrobocie nie jest takiem nieszczęściem a ciężary podatkowe na ludność nałożone nie są wcale wysokie. — A przytem ciężary te są rozłożone niesłychanie wprost sprawiedliwie i minister nie miał dość słów oburzenia na tych, którzy ośmielają się być innego zdania, ośmielają się twierdzić, że przy wymiarach podatkowych dzieją się rażące krzywdy, że o ich wysokości rozstrzyga przeważnie wyznanie i narodowość podatnika. Ludność ma pieniądze i może nałożone na nią podatki płacić — powiada min. Grabski a mówi to chociaż np. w miesiącu marcu br. podatek majątkowy dał zamiast preliminowanych 10,000,000 zł tylko 5,760,000 zł, — podatek dochodowy zamiast 4,000,000 dał tylko 2.904,179, podczas gdy kary, i należytości egzekutywne przyniosły zamiast przewidzianych 350,000 zł aż 1.533,342 zł. Jest to chyba dość wybitnym dowodem, że zdolność podatkowa ludności, wbrew opinii naszego ministra skarbu, upada w sposób niepokojący. Nie ma w tem jednak nic dziwnego. W państwie, gdzie 36% środków pieniężnych, będących w obiegu, wpływa miesięcznie w postaci różnych podatków do kas państwowych, musi ludność upadać pod ciężarem nałożonych na nią świadczeń i musi wreszcie dojść do tego, że najbardziej wytężona śruba podatkowa, pomimo drakońskich kar egzekucyi, nie potrafi wydobyć preliminowanych dochodów skarbowych. (W Austryi wpływa do kas państwowych 8 procent w obiegu będących pieniędzy, w Belgii 3 procent, w Czechosłowacyi 15 procent, we Francyi 6 procent, we Włoszech 7 procent, w Szwajcaryi 2 procent).

W tej też dysproporcyi między wysokością obiegu a obciążeniem podatkowem kryje się poważne niebezpieczeństwo, że ułożony budżet na rok 1925 okaże się nierealnym. Nic nie pomoże, że preliminarz budżetowy wykazuje na papierze nieznaczny stosunkowo deficyt 21 milionów złotych, skoro jedną z najpoważniejszych pozycyi budżetu, jest dochód z podatku majątkowego w kwocie 300 milionów zł., której to kwoty podatek ten, przy obecnem położeniu ekonomicznem społeczeństwa, ani w przybliżeniu nie da.

Nie należy przytem zapominać, że nasz bilans handlowy stale się pogarsza, że podczas gdy deficyt za rok 1924 wynosił 212 milj. zł. to deficyt bilansu handlowego za styczeń i luty 1925 wynosi 113 milj. złotych, a zatem więcej niż połowę całego zeszłorocznego deficytu.

Na innych polach naszego życia gospodarczego dzieje się również źle. Jesteśmy najdroższym krajem na świecie (aczkolwiek min. Grabski twierdzi, że jest inaczej) a ceny zboża na giełdzie warszawskiej są wyższe aniżeli na wszystkich innych giełdach świata. Bezrobocie, ta ciężka zmora naszego życia gospodarczego wzrosło w przeciągu ostatnich 10 miesięcy blisko czterokrotnie, gdyż z 49,000 pozbawionych pracy w lipcu 1924 na 185,000 w kwietniu 1925. Niemożność uzyskania kredytu i wysokość stopy procentowej jest hamulcem rozwoju produkcyi i niemożliwą do pokonania zaporą.

Jakież środki zaradcze przeciw temu stanowi rzeczy proponuje min. Grabski? Niestety przemówienie naszego min. skarbu przyniosło w tym kierunku jedynie rozczarowanie. Min. Grabski uważa, że społeczeństwo samo musi opanować przesilenie, przyznając w ten sposób, że rząd jest bezsilny. I rzeczywiście program rządowy zawiera tylko środki połowiczne, bez żadnej inicyatywy, zupełnie niezdolne wyprowadzić nas z obecnego położenia.

Przed niedawnym jeszcze czasem min. Grabski był zdania, że znalazł ów cudowny środek, mający nas z obecnej opresyi wyzwolić, pobudzić nasze życie gospodarcze, ożywić produkcyę i ruch handlowy i uwolnić nas od bezrobocia. Tym punktem zaczepnym jak to sam w artykule wstępnym tygodnika „Przemysł i Handel" pisał, miało być ożywienie ruchu budowlanego.

W wczorajszem expose budżetowem o tym cudownym uniwersalnym środku min. skarbu ledwie tylko wspomniał i to zaznaczył, że wzmożenie ruchu „budowalnego nie będzie rzeczą łatwą. Min. Grabski nie wyjaśnił wprawdzie dlaczego zmienił swe zdanie, lecz zmianę tę przypisać należy faktowi, że pieniądze z pożyczki amerykańskiej, które miały pójść na kredyty budowlane, zużyte już zostały w lwiej części na zapłacenie należności za importowane towary. Innemi słowy ujemny bilans handlowy pozbawił nas korzyści, z zaciągniętej pożyczki.

O zaciągnięciu świeżej pożyczki — jak min. skarbu zaznaczył, dziś nie ma mowy. Polska zniszczona wojną, Polska dźwigająca się dopiero z tyloletniej niewoli — nie jest w stanie odbudować się wyłącznie własnymi środkami i ciężar tej odbudowy przerasta stanowczo siły jednego (obecnego) pokolenia. Trzeba koniecznie poszukać pomocy zagranicą, w krajach zasobnych w kapitały.

Polsce obiecywano wiele zagranicą, powiada z goryczą min. Grabski, obiecywano wydatną pomoc, byleby tylko Polska wykazała, że zaczyna się konsolidować gospodarczo, że zaczyna zaprowadzać u siebie ład i porządek. Pomimo jednak wszystkie wysiłki Polski — zagranica pomocy nie udzieliła.

Dlaczego zagranica w ten sposób postępuje, tego p. premier nie wyjaśnił. A szkoda. Bo musiałby powiedzieć, że zagranica nie uważa drogi, po jakiej Polska obecnie kroczy za konsolidacyę, skoro rząd odtrąca miliony pracowitych obywateli od współpracy, idąc po linii haseł „Rozwojów". Konsolidacya sił twórczych w państwie, tak potrzebna dla dobra państwa jest nie do pomyślenia przy stosowaniu polityki rugowania milionów obywateli z ich pozycyj gospodarczych, w imię antysemityzmu i spauperyzowania Żydów. Skutki gospodarcze tego systemu odbijają się ujemnie nie tylko na Żydach, ale i na społeczeństwie polskiem i na zdrowiu gospodarczem całego państwa.

Optymizm jest siłą twórczą, — ale wyprzedzić go musi jasne spojrzenie prawdzie w oczy.

Tego zaś unika p. prem. Grabski.

Nadużycia podatkowe w lwowskiej Izbie skarbowej

Podatek dochodowy wymierzony w tej wysokości co majątkowy! — „Załatwianie rekursu w przeciągu 10 sekund." — Remuneracye za liczne wpływy podatkowe.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29. 4 Sin. W związku z oświadczeniem jakie wczoraj złożył premier Grabski w swem ekspose iż komisya sejmowa dla zbadania nadużyć podatkowych we Lwowie stwierdziła, że podatki nie były dociągane do skali, dowiaduję się, że wybrana przez sejm nadzwyczajna komisya dla zbadania działalności izby skarbowej we Lwowie, nie ukończyła jeszcze pracy. Dotąd ustalone nieprawidłowości i uchybienia wyjaśniają dlaczego działalność Izby skarbowej we Lwowie wywołała takie oburzenie wśród ludności okręgu lwowskiej Izby skarbowej. Jak się dowiaduję, komisya sejmowa stwierdziła, że lwowska Izba skarbowa skontyngentowała na rok 1924 i wymierzyła podatek obrotowy w wysokości 320 miliardów marek, podczas gdy w wysoko uprzemysłowionych okręgach podatek ten wynosił 150 do 200 miliardów marek. Rezultatem tego skontyngentowania było, że sam okręg lwowski miał zapłacić 23.8 procent całego podatku obrotowego w państwie. Komisya odwoławcza dla podatku obrotowego pracuje we Lwowie w ten sposób, że na załatwienie jednego rekursu potrzebuje tylko 10 do 20 sekund! Zwolniono ze służby większą ilość starszych i rutynowanych urzędników a wypłatę remuneracyi uzależnia się od zwiększonego wpływu podatków (!)

W dalszym ciągu sejmowa komisya stwierdziła, że podatek dochodowy za rok 1924 został wymierzony w kwocie 4 milionów 600 tys. złotych podczas gdy cały podatek majątkowy wymierzono w kwocie 4 milionów 300 tysięcy złotych. Komisya pracowała dotąd tylko dwa dni we Lwowie. Dziś odbyło się posiedzenie komisyi w Warszawie i uchwalono kontynuować prace we Lwowie do 5 maja, poczem członkowie komisyi wyjadą na prowincyę do Przeworska, Strzyżowa, Sanoka, Przemyśla, Drohobycza i innych miast. Uchwalono nie przesłuchiwać podatników ani organizacyi gospodarczych, lecz tylko porozumiewać się z izbami skarbowemi odnośnych miast.

Obrady Sejmu

P. p. S. przeciw poprawkom żydowskim. — Przyjęcie szeregu budżetów Zakończenie dyskusyi nad budżetem M. S. Z.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29. 4 Sin. Na dzisiejszem posiedzeniu sejmu głosowano nad przedyskutowanemi już pozycyami budżetu, poczem kontynuowano w dalszym ciągu dyskusyę nad budżetem min. spraw zagr. Zaznaczyć należy, że PPS która tak bardzo walczyła za skreśleniem 20.000 złotych z uposażenia prezydenta, głosowała przeciw wnioskom żydowskim w sprawie dotacyi dla szkolnictwa żydowskiego z okazyi głosowania nad budżetem min. oświaty.

* * *

Na początku dzisiejszego posiedzenia obradowano nad nowelą do ustawy o finansach komunalnych, która przedłuża prawo gmin wiejskich do pobierania samoistnego podatku wyrównawczego. na pokrycia niedoborów budżetowych.

Pos. **Frostig** (Koło Żyd.) zwraca uwagę, że sprawa ta jest ważną, gdyż obecnie podatki komunalne wynoszą 300 milionów złotych rocznie, a nowela popiera dążenia gmin dla dalszego obciążenia ludności. Sposób rozkładu tych podatków pozostawia wiele do życzenia. Obciąża się przedewszystkiem patenty znajdujące się w rękach żydowskich. Mowca wnosi poprawkę, by świadectwa przemysłowe 7 i 8 kategoryi i handlowe 3 i 4 kategoryi były obliczane przy nakładaniu podatków komunalnych w połowie przypadającej kwoty.

Wniosek pos. Frostiga został odrzucony, poczem nowelę przyjęto w drugiem i trzeciem czytaniu.

Z kolei przystąpiono do głosowania nad przedyskutowanemi częściami budżetu. Wniosek pos. Piotrowskiego o skreślenie 20.000 zł z uposażenia prezydenta odrzucono przeciwko głosom socyalistów mniejszości narodowych i Wyzwolenia. Następnie przyjęto budżet prezydenta, Najwyższej Izby Kontrolnej, sejmu i senatu. Wniosek pos. Bogusławskiego o skreślenie z budżetu prezydyum Rady min. 100 zł. odrzucono.

Przy budżecie min. oświaty i w. r. odrzucono poprawki żydowskie w sprawie dotacyi na szkolnictwo żydowskie, gminy żydowskie i seminarya nauczycielskie. **Przeciwko poprawkom głosowała też PPS.**

Następnie przystąpiono do dalszego ciągu dyskusyi nad budżetem min. spraw zagr. Przemawiał pos. Czerniawski, poczem dyskusyę ukończono i posiedzenie zamknięto. Następne posiedzenie jutro.

Ponowne rozbicie rokowań w sprawie Rady m. w Krakowie

Endecya i Chadecya wolą Radę przyboczną.

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 .4 Sin. Dziś odbyła się w obecności reprezentanta Wydziału samorządowego p. Kędziora konferencya reprezentantów stronnictw w sprawie projektowanej nominacyi Rady m. Krakowa.

Pertraktacye posunęły się już tak daleko naprzód, że ich zgodne ukończenie zdawało się bliskiem. Stanowisko zajęte w ostatnim liście Koła Zy...wskiego, którego treść podaełn wczoraj uznane zostało za słuszne także przez reprezentanta Wydziału samorządowego. W ostatniej chwili jednak reprezentanci chadecyi i endecyi zaczęli niespodziawie stawiać cały szereg trudności, mających wyraźny charakter sabotażu projektu rządowego.

Pos. **Holeksa** (Ch. D) wyraźnie też później zaznaczył z uśmiechem, iż wobec tego, że prawica nie będzie miała zdecydowanej większości w nowej radzie miejskiej wobec powstania centrum, przeto też niema ona interesu w reaktywowaniu normalnej gospodarki w nowej radzie miejskiej w Krakowie i woli obecną Radę przyboczną.

Wobec tego konferencya rozbiła się i rozeszła z niczem. Ze strony rządu czynione są starania by jutro (30 bm.) odbyły się dalsze próby wyjaśnienia stanowiska. — Opinia w tej sprawie jest jednak pesymistyczna.

Konferencya ambasadorów radzi nad rozbrojeniem Niemiec

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż. 29. 4. (K) Konferencya ambasadorów zebrała się dziś pod przewodnictwem Juliusza Cambon. Obecni byli przedstawiciele Anglii, Włoch, Belgii i Japonii.

Marszałek Foch udzielił informacyi o uchybieniach ze strony Niemiec w sprawie rozbrojenia. Rzeczoznawcy wojskowi na wezwanie komisyi, aby określili swe stanoiwsko, odpowiedzieli, że wobec zmienionej sytuacyi politycznej muszą wpierw zwrócić się po dyspozycye swych rządów.

Nastepnie uchwalono odbyć posiedzenie konferencyi ambasadorów w najbliższym czasie.

Funt angielski osiągnął parytet złota

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż, 29 4. (K) Z Londynu donoszą, że stabilizacya funta na parytecie złotowym została dziś osiągnięta. Rząd angielski uzyskał kredyt w Związkowym banku rezerw w St. Zjedn. w wysokości 200 milionów dolarów, a w banku Morgana 100 milionów dolarów na fundusz dyspozycyjny dla utrzymania funta na równi złota.

Jednocześnie zniesiono w Anglii z dniem dzisiejszym zakz wywozu złota zagraicę i przywrócono wypłaty Banku angielskiego w złocie. Także w Kanadzie, Australii, Ameryce połudn. i Indyach angielskich wprowadziły wypłaty w złocie.

odobnie w Holandyi wrócono z dniem dzisiejszpym do waluty złotej w wolnym obiegu.

Udaremnienie zamachu komunistycznego na Chamberlaina

(Telegram własny „Nowego Dziennika“)

Paryż. 29 4. (K) Dziś udało się policyi angielskiej odkryć spisek komunistyczny na życie min. spraw zagranicznych Chamberlaina. Wiadomość o spisku komunistycznym została podana do wiadomości władz angielskich przez jedną z placówek zagranicznych. Jutro ukaże się oficyalny komunikat w tej sprawie.

Znaczenie nominacyi Balfoura dla syonizmu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 4. (M) Dzisiejsze pisma londyńskie omawiają nominacyę lorda Balfoura na ministra sprawiedliwości i podkreślają, że nie bez znaczenia jest fakt, że nominacya ta nastąpiła bezpośrednio po powrocie lorda Balfoura z Palestyny. Rząd angielski chciał w ten sposób zaznaczyć swój stosunek do syonizmu i wskazać przeciwnikom syonizmu, że ich agitacya antysyonistyczna jest bezcelowa.

Prezydent Coolidge sędzią rozjemczym na wypadek sporu polsko szwajcarskiego

(Telefonem od naszego korespondenta).

Berlin, 29 4 (T) Z Nowego Jorku donoszą, że prezydent Coolidge zgodził się na objęcie stanowiska arbitra w razie ewentualnych sporów między Polską a Szwajcaryą.

Kanclerz Luther o opróżnieniu strefy kolońskiej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Berlin. 29 4. (T) Kanclerz Luther wygłosił dziś na kongresie przemysłowo-handlowym przemówienie na temat gwarancyi i oświadczył, że rokowania w tej sprawie trwają nadal. Jest jednak konieczne uprzednie dojście do porozumienia w sprawie opróżnienia strefy kolońskiej.

Centrum w Prusiech nie wycofa się z bloku rządowego

(Telefonem od naszego korespondenta)

Berlin. 29 44. (T) Przedstawiciele centrum i demokratów złożyli dziś oświadczenie w sejmie pruskim, że trwają przy obecnym bloku republikańskim w Prusiech i nie dopuszczą do obalenia gabinetu Brauna.

Konferencya Małej Ententy

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 29. 4 (D.) Z Belgradu donoszą: W połowie maja zbierze się tutaj konferencya Małej Ententy. Przedmiotem obrad jest sprawa obrony przed ewentualnym atakiem ze strony Węgier, Rosyi i Bułgaryi.

O wstąpienie partyi Radicza do rządu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 29. 4 (D.) Z Belgradu donoszą: Rokowania z partyą Radicza o współudział w obecnym rządzie przybierają obrót pomyślny i należy oczekiwać w najbliższych dniach ich ukończenia.

Walki w Bułgaryi

(Telefonem od naszego korespondenta)

Wiedeń, 29 4. (D) Z Sofii donoszą: Wojska bułgarskie otoczyły miasto Filipopol, przeprowadziły szereg rewizyi w domach i aresztowały komuistów i lewicowców. W czasie rewizyi i aresztowań doszło do walk, w rezultacie czego szereg osób zostało poranionych.

Z Senatu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29. 4 Sin. Na posiedzeniu senatu przyjęto ustawę o mieszanym Trybunale rozjemczym z Niemcami bez zmian. Przyjęto ustawę o prowizoryum budżetowem od 1 maja do 20 czerwca poczem posiedzenie zamknięto. Następne posiedzenie 13-go maja.

Zakupy misyi sowieckiej w Łodzi

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29. 4. (Sin.) Do Łodzi przybyła misya sowiecka celem zakupna towarów manufakturowych. Misya nie pertraktuje z poszczególnemi firmami, tylko z organizacyami przemysłowo-kupieckiemi. Warunki płatności jakie daje misya są następujące: 25 procent gotówką, 50 procent czekami, 25 procent na otwarty rachunek na 3 miesiące.

Przedstawiciele łódzkiego przemysłu włókienniczego u premiera

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29. 4 Sin. Przedstawiciele łódzkiego przemysłu włókienniczego przybyli dziś w delegacyi do premiera Grabskiego i przedstawili cały szereg postulatów, głównie w dziedzinie ulg podatkowych.

Zatarg Kahału krakowskiego z inwalidami

Z ostatniego posiedzenia Rady wyznaniowej.

Kraków, 27 kwietnia.

Po podjęciu obrad na ostatniem posiedzeniu krakowskiej Rady wyznaniowej radca Rock zainterpelował prezydyum w sprawie faktów udzielania ślubów przez asesorów rabinatu wbrew uchwały Rady wyznaniowej że od chwili objęcia urzędowania przez rabina Kornitzera prawo udzielania ślubów przysługuje tylko nowemu rabinowi. Wspomniał również przy tem interpelant, że jeden z asesorów podobno nie dopuścił do urzędowania rabina Kornitzera, zamykając lokal i zabierając pieczątkę.

Przewodniczący Dr Landau przyznał, że oba fakty zdarzyły się w pierwszym wypadku asesor tłómaczył się, że nie wiedział, iż nie ma już prawa udzielać ślubów i przyrzekł, że w przyszłości to się więcej nie powtórzy. Fakt drugi będzie przedmiotem rozważań sekcyi religijnej, która zbierze się w najbliższych dniach gdyż w związku z prowadzeniem w urzędowanie nowego rabina niejedna kwestya wymaga uregulowania

Na interpelacye radcy Rocka w sprawie odmówienia na cmentarzu żydowskim pochowania zwłok ubogiego Żyda z prowincyi zmarłego w szpitalu św. Łazarza, przyczem jeden z grabarzy miał zażądać wynagrodzenia, prezydent zażądał podania bliższych danych celem zajęcia się tą sprawą. Co do poruszonej przez r. Oberländera sprawy zaniedbania pomnika na grobie błp. Maurycego Gottlieba, prezydent oświadczył, że zażąda od utworzonego w swoim czasie komitetu obywatelskiego wyjaśnień w tej sprawie poczem ewentualnie gmina sama zajmie się odnowieniem pomnika.

Radca Ornstein zapytuje prezydenta, czy prawdziwą jest wiadomość podana w „Nowym Dzienniku“, jakoby prezydyum gminy zażądało od związku inwalidów żydowskich podpisania tak

niesłychanej deklaracyi,

z powodu oddania im lokalu. Sprawę tę porusza również radca Wallach, który odczytuje tekst sławetnej deklaracyi poczem zarzuca prezydyum, że deklaracyi owej nie przedłożyło związkowi przed przeprowadzeniem adaptacyi lokalu. Mowca wskazuje na wielkie koszta, jakie włożone zostały w adaptacyę zniszczonej ubikacyi i stwierdza, że inwalidzi nie mieli dotąd żadnej pomocy od kahału poza ową salą. Obowiązkiem Rady wyznaniowej jest pomóc nieszczęśliwym ofiarom wojny i z tego powodu mowca domaga się złagodzenia treści deklaracyi, oraz zrezygnowania z opłat za światło i za wodociąg.

Prezydent w odpowiedzi na tę interpelacyę wylicza wszystkie świadczenia, jakie związek inwalidów miał od kahału (poza pokojem na I-szem piętrze i oświetleniem tegoż również korzystanie z maszyny do pisania i... telefonu!), poczem w sprawie samej deklaracyi twierdzi, że delegacya związku, która prosiła prezydyum o oddanie mu odnośnej ubikacyi, oświadczyła gotowość ponoszenia kosztów oświetlenia i podpisania deklaracyi, że w razie nakazu opróżnienia owego lokalu przez magistrat związek nakazowi temu zdość uczyni. Co do samych adaptacyi, to wykonane one zostały bez uprzedniego przedłożenia planów prezydyum, i z tego powodu deklaracyę ową przedłożono związkowi już po dokonaniu adaptacyi. Prezydyum — zdaniem mowcy — nie ponosi tu żadnej winy.

Radca Dr. Weinsberg wytyka prezydyum, że ubikacyę ową oddało inwalidom, narażając się na nieprzyjemności i stawia wniosek o opróżnienie owej sali.

Radca Wallach występuje przeciw wnioskowi Dr. Weinsberga, przyczem podnosi, że zakaz używania wiadomej sali odnosił się tylko do zgromadzeń publicznych z udziałem większej ilości osób a niemógł bezwzględnie dotyczyć urządzenia biur.

Po tej gorącej dyskusyi Rada wyznaniowa uchwaliła sprawę tę oddać prezydyum do załatwienia.

W tem miejscu zaznaczyć należy, że po zamknięciu posiedzenia jawnego Rada wyznaniowa wysłuchała delegacyi związku inwalidów, w której imieniem prezes p. Bachner przedłożył postulaty związku, odnośnie do owego lokalu i zakomunikował jednomyślną uchwałę wydziału związku, odmawiającą podpisania znanej deklaracyi w jej obecnem brzmieniu.

Przewodniczący zawiadomił delegacyę o uchwale Rady wyznaniowej w tej sprawie, poczem wywiązała się ożywiona dyskusya między przewodniczącym i członkami Rady a p. Bachnerem. W dyskusyi z pośród radców wzięli udział pp. Rosenberg, Wallach, Dr. Weinsberg i Dr. Bulwa, który w dosadnych słowach stwierdził, że krok prezydyum — acz prawdopodobnie nie spowodowany złą wolą — był bardzo niefortunny a brzmienie deklaracyi mogło wzbudzić uzasadnione rozgoryczenie inwalidów. Najwłaściwszą rzeczą było wystosować do związku inwalidów list z zawiadomieniem o oddaniu im lokalu i zaznaczyć w tem piśmie, że na wypadek nakazu ze strony władz związek będzie musiał lokal opróżnić co byłoby rzeczą zupełnie zrozumiałą. Również krytykuje mowca wniosek radcy dra Weinsberga o opróżnienie sali.

Nakoniec wyrazić musimy oczekiwanie że p. Prezydent, któremu Rada powierzyła załatwienie tej sprawy, zrozumie sytuacyę związku inwalidów i przy pertraktacyach nie będzie się kierował chęcią utrzymania prestige swej władzy, lecz okaże ustępliwość postulatom związku i zgodzi się na złagodzenie postanowień owej niefortunnej deklaracyi. Na takie ustępstwo nieszczęśliwe ofiary wojny w całej pełni zasługują.

Dalszy przebieg obrad Rady wyznaniowej podamy w następnym numerze.

PRZEGLĄD PRASY.

Hindenburg u wrót!

(m) Takiej zgody i solidarności w rozpatrywaniu zdarzenia politycznego przez prasę polską dawno już nie widziano. Pomijając wypadki, gdy chodzi o napaści, mniej lub bardziej zjadliwe na Żydów, nigdy tak jednolitego frontu nie było, jak teraz, po wyborze Hindenburga. Wszystkie sprawy automatycznie zeszły na plan drugi. Hasłem dnia jest: „Hindenburg ante portas!“ Co prawda każdy oświetla wydarzenie to na swój sposób i ze swego punktu widzenia. Odezwała się nawet poezya, reprezentowana, chwała Bogu narazie, tylko przez p. Ligockiego. Nie brak i karykatur. Pod jedną z nich, przedstawiającą Hindenburga z marsową miną (chyba przesada: Hind. liczy lat 77!) i siwiastemi wąsami, które układają się w literę W(ilhelm), umieszczono następujący wierszyk satyryczny:

Nasz Pan Bóg jest jak feste Burg
Za nami stoi Hindenburg.
Gdy nam zabrali zbroje stal
Wnet z Amerongen wielki Drwal
W republikański zadmie róg
Aż nasz w Walhalli wstanie bóg
Powiedzie hufce hen, za Rhein
La republique magst ruhig sein.
Lecz choć wyborczy huczy dzwon,
Jak upiór gnębi Madelon
Więc Wilhelm takie wieści śle:
Von Hindenburg sei heut' es-de.

Przejdźmy jednak do głosów „poważnych“ Z wieku i urzędu — należy najpierw przytoczyć głos Romana Dmowskiego, który przedewszystkiem stwierdza... upadek „nowych podstaw“ i ideologii wilsonowskiej o której wyraża się nie bez subtelnej ironii.

„Od r. 1917, — pisze p. Dmowski — od chwili, kiedy w polityce międzynarodowej zabrał głos prezydent Wilson świat się dowiaduje codzień, że stosunki między narodami zmieniają się od podstaw, że opierają się na nowych zasadach.

Tymczasem przez wybór Hind. „nowe podstawy“ mające rządzić światem, zostały mocno wstrząśnięte. Okazuje się, że zaciąganie nowych podwalin pod budowę dziejów ludzkości nie jest rzeczą tak prostą.

Najświetniejsze plany architektoniczne doprowadzą do stworzenia kupy gruzów, jeżeli się buduje na ruchomym piasku. Przedewszystkiem fundamenty“.

A zatem stary, endecki argument: dzieło Wilsona... 14 punktów... Liga narodów.. .wszystko to budowane na „ruchomym piasku“.

Poseł Stroński ujmuje rzecz całą w błyskotliwy paradoks:

„Ale właśnie, gdyby ktoś chciał twierdzić, że obóz cesarski w Niemczech wybrał w ciężkiej walce jako sztandar nazwisko człowieka, którego polityczne określenie jest: nic, przez to samo nasunąłby myśl, że w takim razie ten uparty wybór oznacza... wszystko“.

Poczem jako sedno sprawy podnosi „rozgrzeszenie się“ Niemiec z winy za wojnę.

„Gdy Niemcy nie mogły, w sprawie winy za wojnę uzyskać rozgrzeszenia od świata, udzieliły sobie same, via facti najbardziej widomego rozgrzeszenia się przez wyniesienie wodza w tej wojnie na najwyższe stanowisko państwowe.

To się ustali, że niema winy wojennej, a wtedy wszystko pójdzie już gładko“.

Dziwna rzecz, że doktrynerstwo komunistów niemieckich, które de facto doprowadziło do wyboru Hindenburga piętnuje tylko „Robotnik“, nie przebierając w słowach:

„Trzeba to podkreślić z całym naciskiem: komuniści właśnie — ten trąd na ciele proletaryatu — są winowajcami klęski republikańskiej i tryumfu monarchistów!

Jest to nowa potworna zbrodnia, dokonana przez komunistów na proletaryacie Republice i postępie świata. Jest to nowy dowód, że komunizm służy i wysługuje się tylko reakcyi“.

Dziwniejsza rzecz jednak, że przeciw wyborowi Hindenburga protestują tu i ówdzie... domorosłe Hindenburgi — Pisze o tem „Nasz Przegląd“:

„Ciekawą jednak jest rzeczą, że przeciwko wyborowi Hindenburga protestują „w imię cywilizacyi“ reakcyoniści innych krajów, którzy hołdują u siebie tej samej ideologii i posługują się temi samemi argumentami i metodami“.

Najdziwniejsze zaś chyba to, że stary jedną nogą w grobie stojący feldmarszałek... wogóle został wybrany, by postrachem wojny i.. gazów grać na zdartych nerwach skołatanej Europy, której właśnie teraz tak bardzo trzeba spokoju, spokoju, spokoju...

Z działalności „Board of Deputies“

Akcya w Anglii. — Sytuacya Żydów w Europie. — 700,000 bezdomnych Żydów z Rosyi. Board of deputies a Uniwersytet hebrajski.

Londyn. (ZAT.) Dn. 19-go kwietnia br. odbyło się ostatnio przed nowemi wyborami posiedzenie „Board of deputies“ (Związek gmin żydowskich w Anglii) w Londynie. Na posiedzeniu poruszono szereg kwestyi żydowskich o międzynarodowem znaczeniu. P. Cohen złożył sprawozdanie z działalności komisyi prawno- parlamentarnej.

SYTUACYA ŻYDÓW W EUROPIE.

Następnie złożono sprawozdanie z działalności komisyi dla spraw zagranicznych „Boardu“. Ze sprawozdania wynika, że komisya rozwinęła ostatnio energiczną działalność „Board of deputies“ prowadził rokowania z przedstawicielami dyplomatycznymi Rumunii, Rosyi i innych państw europejskich w sprawach dotyczących żydowskiej ludności tych krajów. Następnie interweniowano u ambasadora rosyjskiego w Londynie w sprawie prześladowań ludności żydowskiej w Rosyi przez pewne czynniki rządowe oraz u posła rumuńskiego w sprawie pozbawienia ludności żydowskiej na Bukowinie, Bessarabii i Transylwanii praw obywatelstwa. Pozbawienie Żydów praw obywatelstwa przeprowadzone zostało na zasadzie nowej ustawy o obywatelstwie znajdującej się w rażącej sprzeczności z międzynarodowymi traktatami o mniejszościach narodowych. Korespondencya w sprawach powyższych jest kontynuowana.

Od czasu opublikowania korespondencyi z posłem litewskim w Londynie, nie podjęto żadnych środków w sprawie przymusowego odpoczynku niedzielnego na Litwie. W międzyczasie reakcyjny Sejm litewski uchwalił nową ustawę, wrogą interesom mniejszości narodowych. Nowa ustawa dąży do wprowadzenia we wszystkich szkołach mniejszości narodowych na Litwie języka litewskiego, jako jedynego języka wykładowego. Komisya podejmie w najbliższej przyszłości odpowiednie środki przeciw nowej ustawie oraz dążyć będzie do zapewnienia egzystencyi żydowskiemu szkolnictwu ludowemu na Litwie.

Rząd węgierski nie udzielił dotąd odpowiedzi na propozycyę komisyi dla spraw zagranicznych w sprawie oddania kwestyi „numerus clausus“ Międzynarodowemu Trybunałowi Rozjemczemu dla ostatecznej decyzyi. Komisya zmuszona będzie przeto podjąć odpowiednie środki u Rady Ligi Narodów.

700,000 BEZDOMNYCH EMIGRANTÓW ROSYJSKICH W EUROPIE.

Sekretaryat „Board of deputies“ rozpatrzył ostatnio wspólnie z „Jewish Colonisation Association“ (Jca) kwestyą rosyjskich emigrantów. W obecnej

chwili żyje w Europie około 700 000 rosyjskich emigrantów. Oprócz tego żyje w Małej Azyi około 100,000 emigrantów rosyjskich. Przeszło 300,000 emigrantów znajduje się bez żadnego zatrudnienia i możliwości zarobku. Wszystkie dotychczasowe próby rozwiązania bolączki rosyjskiej emigracyi nie przyniosły pożądanego skutku.

„BOARD OF DEPUTIES“ A UNIWERSYTET HEBRAJSKI.

P. Dayches złożył w imieniu „Board of Deputies“ podziękowanie prezydentowi „Boardu“, p. Awigdorowi Goldsmidowi za reprezentowanie „Boardu“ w czasie uroczystości otwarcia Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie. Mówca wyraził nadzieję, że „Board of deputies“ zainteresuje się w większym stopniu uniwersytetem, udzielając mu materyalnego poparcia. P. Awigdor Goldsmid dziękował za zaszczyt, jaki przypadł mu w udziale, twierdząc, że sprawozdania dzienników w słabym tylko stopniu dają wyobrażenie o niezwykłym przepychu i wspaniałości uroczystości uniwersyteckich.

P. Henriques zamknął posiedzenie i oświadczył, że obecny „Board“ zostaje rozwiązany. Nowe wybory odbędą się w maju. Mówca jest zdania, że „Board of deputies“ rozwinął w ciągu trzechletniej kadencyi energiczną działalność a wpływy jego wzrosły niepomiernie wśród ludności żydowskiej w Anglii. Po przemówieniu p. Henriquesa sesya została zamknięta.

Nowe memoryały nacyonalistów arabskich do Rady Ligi narodów

Jerozolima. (ŻAT.) W związku z zapowiedzianą nową sesyą komisyi mandatowej przy Lidze Narodów w Genewie, egzekutywa arabska w Palestynie przesłała dwa memoryały Radzie Ligi Narodów i komisyi mandatowej. W obu memoryałach egzekutywa arabska protestuje przeciw artykułowi mandatu palestyńskiego w którym mowa o utworzeniu w Palestynie żydowskiej siedziby narodowej oraz przeciw powstaniu „Jewish Agency“, zadaniem której jest współpraca z rządem palestyńskim. Egzekutywa arabska uważa, że powyższe artykuły mandatu palestyńskiego sprzeczne są z duchem Ligi Narodów.

W dalszym ciągu memoryał zawiera żądanie o utworzenie w Palestynie rządu narodowo-konstytucyjnego, w którym Żydzi i Arabowie reprezentowani byliby proporcyonalnie do ich liczby w kraju. Następnie Arabowie protestują przeciw oświadczeniom Wysokiego Komisarza Palestyny Sir Herberta Samuela przed komisyą mandatową na poprzedniej jej sesyi i wskazują, iż nie mogą mieć zaufania do Herberta Samuela—Żyda i syonisty. Egzekutywa arabska żąda przeto natychmiastowego przyjazdu członków komisyi mandatowej do Palestyny celem zbadania położenia oraz zaznajomienia się ze skargami arabskiemi.

Memoryał arabski zawiera również protest przeciw koncesyi na elektryfikacyę kraju, udzielonej inżynierowi Rutenbergowi oraz przeciw koncesyi „Jewish Colonisation Association“ (J. C. A.) na eksploatacye soli athlitowych z Morza Martwego. W końcu memoryały protestują przeciw zapowiedzi rządu palestyńskiego powiększenia żydowskiej imigracyi do Palestyny.

„Zła strona“ emigracyi Żydów z Polski

W rozmowie ze współpracownikiem „Naszego Przeglądu“ o stosunku Urzędu Emigracyjnego do emigracyi Żydów z Polski do Palestyny oświadczył dyrektor Urzędu Emigracyjnego m. in.

„Emigracya do Palestyny ma tę słabą stronę, że 60 proc. jej stanowią kupcy i rzemieślnicy, którzy wywożą ze sobą swoje narzędzia pracy, jako to maszyny, instalacye fabryczne itp. Narzędzia te można by zużyć w kraju po minięciu kryzysu gospodarczego“.

Radość więc, że pozbywa się Żydów nie jest zupełna. Zaciemnia ją ta „zła strona“.

NADESŁANE.

Za rubrykę tę redakcya nie odpowiada.

Filozofia cyrku.

Silnie uścisnąłem rączkę mojej 10 letniej przyjaciółki, gdy rozentuzyazmowana przedstawieniem cyrku Medrano zawołała gorączkowo: „Musisz mi dopomóc, bym została cyrkówką“. Zrozumiałem, że nie był to chwilowy kaprys, jakiś wybryk młodości. Tylko mieści się w tem głębszy sens.

Gdy się jest młodym, nie zna się ciężaru gatunkowego swego ciała, ani masywnej ociężałości życia. Żywi w nas, gdzieś głęboko pod namułem szarych, codziennych doświadczeń legenda o człowieku, który umie być lekkim jak piórko, potrafi pokonać materyę, igra codziennie ze śmiercią, zawsze się przy tem w dziwny, niewytłumaczony sposób uśmiechając. Bo proszę sobie przedstawić: człowiek zawieszone wysoko na rozkołysanym trapezie i stamtąd śle do nas z zapartym oddechem śledzących jego ewolucye uśmiech wyzwolonego ciała.

Wygląda to tak, jakgdyby nasze przewiewne, pozaczasowe i pozaprzestrzenne widziadła senne nagle przed naszemi wprost oczyma się realizowały. Wszak nie istnieją dla nas we śnie niebotyczne góry, znikają okrutne ściany przeszkód, nie wrzynają nam się w ciało ogniwa żelaznego łańcucha przyczyn i skutków. Swobodnie bujamy w jakiejś krainie tak żywo do naszej podobnej, a jednak jakże odmiennej!

Gdy się jest młodym, żyje w nas ta silna tęsknota za wielką, nieograniczoną swobodą naszego ciała, tak silnie sobie ufamy, że wielokrotnie wprost wyzywamy śmierć. Mam nieraz wrażenie, że śmierć dobrotliwie się do młodych, lekkomyślnych zapaleńców uśmiecha, że pobłażliwie przyjmuje te prowokacyjne wybryki młodości. Czasem, gdy ma już tego hałaśliwego zgiełku dość, uderzy znienacka, wyrywając z łona młodych niespodzianie i gwałtownie tego który najintenzywniej żył, najgłębiej przeżywał swoją młodość.

A potem przychodzi starość trzeźwa, wyrachowana, wszystko skrupulatnie obliczająca staruszka o pomarszczonej twarzy, o zmęczonych, znużonych oczach i szepce cicho do ucha człowiekowi przestrogę, by zbytnio życiem nie szafował, by nie marnował dnia, bo śmierć już za progiem, już puka w nasze okna. A wtenczas oglądamy jak skąpiec każdą godzinę, dziesięć razy ją w ręku obracamy, skrupulatnie ją w watę obwijamy, nim ją w świat puścimy. Nie dziwota że wychodzi z naszych rąk zmięta zniekształcona, wytarta, pozbawiona zupełnie aromatu świeżości.

W cyrku zapominamy o tem wszystkiem, zapominamy o sobie, o naszych obowiązkach, o naszych długach, o tem, że nas zdradziła kochanka lub sztukę naszego życia wygwizdało właśnie — życie. Jesteśmy znowu dziećmi i razem z kędzierzawymi niebieskimi wesołkami wywracamy na cyrkowej arenie koziołki lub sprytnie bawimy się obręczami, które migają przed naszemi oczyma jak barwne motyle. Albo śmiejemy się z głupkowatych dowcipów klowna, najchętniej jednak towarzyszymy woltyżerce, wyprawiającej harce na pięknym koniu. Nabożnym lękiem i cichym podziwem przejmują nas taneczne ewolucye linoskoczków a śmiertelna jazda Anglika któremu wierzymy na słowo, że nie dawno ledwo z życiem wygramolił się z ciężkiej choroby wywołuje w nas silny i wzruszający dreszcz zachwytu ze zgrozą pomieszanego.

A gdy sam dyrektor zjawia się ze szóstką swych koni, do których odzywa się po imieniu jak do swych najlepszych przyjaciół, radość nasza jest bezgraniczna. Wszak obok psa jeszcze tylko koń blisko i wiernie stanął przy człowieku i z człowiekiem złączył swoje losy. Ileż też opowiadać by nam mogły konie o swej niedoli, z tego związku biorącej swój początek! Może kiedyś się znajdzie drugi Wiktor, który poświęci tyle wnikliwej, głębokiej miłości temu wielkiemu przyjacielowi człowieka, ile włożył autor „Burka“ w swoją opowieść o psie?

Smutne i wesołe równocześnie wrażenie robią tresowane konie. Smutne, bo litujemy się nad ich dolą, zmuszającą je do obłędnej gonitwy po arenie, a smutek ten potęgują jeszcze dzwoneczki, czapraki, świecidełka do grzywy ich przyczepione. Wesołe zaś, bo są bardzo mądre, a w mądrość koni tak chętnie wierzymy, patrząc się w ich oczy, skarżące się cichą, obłędną nieraz melancholią.

Wychodzimy z cyrku krokiem raźnym i wesołym. W uszach dźwięczy nam jeszcze skoczna, urywana melodya cyrkowa a myśl naszą już tysiąc obłęga refleksyi. I mimowoli przenosimy się do tych czasów, kiedy cyrk był kolebką naszego teatru, kiedy klown był pierwszym komikiem. Staje przed nami artysta cyrkowy, upośledzona istota nie otoczona girlandą sławy, nie pysznıąca się pióropuszem rozgłosu, a jednak tak pociągająca nimbem niebezpieczeństwa, które idzie za nim krok w krok. Nie wielu znajdziecie artystów cyrkowych, którzy syci sławy później zażywają starości. Krótkiem jest ich życie, ale bujnem, pełnem żywiołowego rozmachu, rozjaśnionem ekscentrycznością przygód. Nie znają sławy tenorów lub gwiazd filmowych, ale kochają ich dzieci. Pokochała ich moja 10-letnia przyjaciółka i mnie tą miłością przepełniła. A kto wie, czy miłość dzieci i ludzi młodych nie jest największą nagrodą dla prawdziwego artysty?

Mosset.

O budowę „pałacu pracy“ w Krakowie.

Sprawa odpowiedniego pomieszczenia kilka urzędów.

Jak wiadomo, państwowy urząd pośrednictwa pracy i opieki nad wychodźcami mieści się w lokalu, uragającym wszelkim najskromniejszym wymaganiom, zajmując dwie małe ubikacye w wilgotnej ruderze przy ul. Podzamcze 30. Urzędowanie w tym lokalu jest istnem torturowaniem bezrobotnych i emigrantów, którzy masowo zjawiają się tam w dniach rekrutacyi, przyczem rozgrywają się iście dantejskie sceny. Z państwowym urzędem pośrednictwa pracy zespolone jest także obwodowe biuro funduszu bezrobocia które znalazło tymczasowe pomieszczenie przy ul. Szujskiego l. 1, w dwóch małych pokoikach. Z dniem 31 lipca br. biuro to będzie musiało zorganizować akcyę pomocy dla bezrobotnych w dalszych dziewięciu powiatach wskutek czego dotychczasowe pomieszczenie będzie niewystarczające. Prowizoryczne rozwiązanie kwestyi lokalu dla państwowego urzędu pośrednictwa pracy mogłoby nastąpić przez przeniesienie tegoż do budynku miejskiego na placu Jabłonowskich, w którym przez szereg lat mieścił się urząd pośrednictwa pracy, a natomiast lokal asenterunkowy powinien być umieszczony przy ul. Podzamcze 30, gdzie pobór wojskowy odbywał się przez dłuższy czas przed wojną i w czasie wojny. Interesowane czynniki powinny przyśpieszyć załatwienie powyższej sprawy.

Z powodu braku lokalu nie może być utworzona w Krakowie ekspozytura urzędu emigracyjnego, mająca na celu regulowanie emigracyi do południowej Ameryki. Jakie straty wynikają z tego powodu dla miasta Krakowa świadczy fakt, że ustanowiony w Krakowie konsulat argentyński został zlikwidowany, a emigranci do południowej Ameryki omijają Kraków. Również z powodu braku lokalu nie utworzono dotąd w Krakowie okręgowego urzędu ubezpieczeń i okręg krakowski należy do urzędu we Lwowie. Pomieszczenie inspektoratu pracy przy ul. Siemiradzkiego l. 16 jest nieodpowiednie, gdyż dawny inspektorat przemysłowy zamieniono na ogólny inspektorat pracy, obejmujący także rolnictwo, wskutek czego agendy jego znacznie wzrosły. Jeżeli trzeba urządzić konferencyę, to inspektorat pracy musi prosić magistrat o salę.

Pozostaje jeszcze sprawa pomieszczenia ekspozytury zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków, mieszczącej się obecnie aż przy ul. Zielonej l. 26 oraz ekspozytury zakładu pensyjnego dla funkcyonaryuszy, mieszczącej się przy ul. Gertrudy 2.

Pomieszczenie tych wszystkich instytucyi w jednym budynku na ten cel zbudowanym umożliwiłoby im sprawniejsze urzędowanie, a dla interesowanych stron byłoby ogromną wygodą. Dziś bowiem trzeba masę czasu stracić, aby dostać się z jednej instytucyi do drugiej. Oczekiwać należy, że posłowie i senatorowie krakowscy, województwo i prezydyum miasta poczynią w powyższej sprawie energiczne kroki i postarają się o wybudowanie w Krakowie „pałacu pracy“.

Aresztowanie 8 akademików pod zarzutem należenia do org. komunistycznej.

Wczoraj o godz. 5-tej rano organa policyi politycznej w Krakowie dokonały aresztowań kilku akademików należących do nielegalnego stowarzyszenia „Pionierów“. Stowarzyszenie to założone z końcem ub. r. miało za zadanie organizowanie młodzieży akademickiej i gimnazyalnej na wzór sowieckiego związku harcerzy, zwanych tam „leninowcami“. Przywódcy „Pionierów“ zaznajamiali pozyskiwanych członków z europejskim ruchem robotniczym, zwłaszcza komunistycznym, tworzyli kółka samokształcenia społecznego, omawiali aktualne zagadnienia polityki sowietów przyczem brali czynny udział w akcyach organizowanych przez komunistów, np. w niesieniu pomocy więźniom politycznym. Stowarzyszenie „Pionierów“ rozgałęziło się w kilku powiatach województwa krakowskiego, a jako swój organ prasowy założyło czasopismo „Pionierzy“, którego artykuły ulegały przeważnie konfiskacie za znamiona działalności antypaństwowej.

Policya zebrawszy materyał co do działalności „Pionierów“ przystąpiła w dniu wczorajszym do rewizyi w mieszkaniach osób podejrzanych, w następstwie czego aresztowała 7 słuchaczy i 1 słuchaczkę Uniwersytetu. Są to: Adam **Dobrowolski** (z 2-go roku filozofii), Ignacy **Fik** (z 2-go roku filozofii), Paweł **Hoffman** (z 2-go roku filizofii), Salomon **Jaszuński** (z 4-go roku filozofii) Teodor **Kaleczycki** (z 1-go roku prawa), Antoni **Marynowicz** (z 2-go roku filozofii), Helena **Machlikówna** (z 4-go roku filozofii) i Stefan **Żydko** (z 2-go roku filozofii). W mieszkaniu Hoffmana znaleziono materyał redakcyjny oraz liczną korespondencyę, którą skonfiskowano. W toku dochodzeń okazało się, że Hoffman jest ścigany listami gończymi przez sąd karny we Lwowie za zbrodnię zdrady głównej. W mieszkaniu jego mieściła się redakcya i prawdopodobnie także lokal zebrań nielegalnego związku „Pionierów“. Wszyscy aresztowani zostaną odstawieni dzisiaj do więzień sądowych. Jak stwierdzono, większa część przytrzymanych akademików należy także do zarządu związku niezależnej młodzieży socyalistycznej „Życie“.

Stowarzyszenie „Pionierów“ powstało po wystąpieniu grupy umiarkowanej z „Wolnego Harcerstwa“, opanowanego niemal w zupełności przez żywioły komunistyczne. Dokonało się to na zjeździe delegatów „Wolnego Harcerstwa“ w Helenówce pod Warszawą, gdzie uchwalono ajko przewodnią ideęę związku „wzbudzenie rewolucyjnego ruchu wśród młodzieży i wychowanie człowieka zdolnego do obalenia dzisiejszego ładu i zbudowania nowego gmachu wszechludzkiej spólnoty“.

Dziś ogłoszony zostanie wyrok w sądzie wojskowym w sprawie zajść listopadowych

W 9-tym dniu tajnej rozprawy wojskowej o zajścia listopadowe nastąpiły wywody prokuratora pułk. dra Libkinda-Lubodzieckiego, który przemawiał od godz. 9-tej do godz. 12·15 w południe. Po godzinnej przerwie jako pierwszy zabrał głos obrońca gen. Czikela adw. dr Klimecki, który przemawiał do godz. 4·30 dalej mówili adw. dr Heski, dr Kwieciński i adw. dr Woźniakowski. Przemówienia obrońców zakończyły się późnym wieczorem. Wyrok ogłoszony będzie dziś na jawnej rozprawie prawdopodobnie w godzinach popołudniowych.

KRONIKA.

Kraków, 30 kwietnia

POWRÓT POSŁA THONA DO KRAKOWA.

Poseł Dr Thon wrócił dziś nad ranem do Krakowa z podróży swej po Palestynie.

RADA PARTYJNA ORG. SYONSKIEJ DLA MAŁOPOLSKI ZACH. I SLĄSKA.

W niedzielę, dnia 3 maja odbędzie się z okazyi pobytu b. prezydenta organizacyi syońskiej w Niemczech, członka A. C. dyrektora „KKL“ i znanego działacza Keren Hajessod, dra Artura Hantkego w Krakowie posiedzenie Rady Partyjnej Org. Syońskiej dla Małop. Zach. i Śląska. Początek punktualnie o godz. 9.30 rano. Obrady toczyć się będą w lokalu Org. Syońskiej (Gradom 15). Prawo udziału w obradach Rady Partyjnej mają przedstawiciele komitetów lokalnych Org. Syońskiej oraz komitetów Keren Hajessod w każdej miejscowości.

WIELKIE ZGROMADZENIE PUBLICZNE.

W sobotę wieczorem o godzinie 8 odbędzie się w sali Kahału, Krakowska 43 Wielkie Zgromadzenie publiczne, na którem b. członek Egzekutywy światowej org. syon. p. Dr. Artur Hantke przemawiać będzie na temat: „Jak się odbudowuje Palestynę?“

Z ŻYCIA I DZIAŁALNOSCI ZYD. TOWARZYSTWA SZKOŁY LUDOWEJ I SREDNIEJ W KRAKOWIE

W r. szkolnym 1924/25 objawiło Żyd. Tow., utrzymujące hebrajską szkołę ludową i średnią z prawami publiczności w Krakowie znaczną ruchliwość, która zasługuje na życzliwą uwagę.

Nowo wybrany wydział, w którego skład wchodzą: jako prezes Dr. Izydor Krengel, jako pierwszy wiceprezes Wilhelm Stöger, jako 2-gi wiceprezes Dr Szymon Gottesmann, jako skarbnik Dawid Johannes, jako sekretarz Dr. Karol Lustbader, oraz członkowie Wydziału pp. Dyr. Hirsch Scherer, Naftali Kwitner, Izak Werber, Izak Schreiber, Salomon Scharf Maurycy Ubersfeld i Szymon Wolf podjął w bieżącym roku dobudowę kilku nowych ubikacyi obok dotychczasowego budynku szkolnego, aby częściowo zaradzić brakowi sal szkolnych, spowodowany znacznym napływem młodzieży szkolnej do tutejszej szkoły cieszącej się popularnością wśród żyd. społeczeństwa krakowskiego. Dla zebrania funduszów na ten cel rozwinął wydział żywą i energiczną propagandę wśród tutejszego obywatelstwa spodziewając się, że prastara gmina krakowska nie odmówi pomocy na zebranie funduszów potrzebnych na ukończenie wspomnianej budowy. Niezależnie od tego postarał się Wydział o boisko mierzące kilkaset sążni kwadratowych, a znajdujące się w pobliżu budynku szkolnego gdzie urządził miejsce dla zabaw dzieci w wieku przedszkolnym (freblówkę) oraz boisko dla ćwiczeń gimnastycznych dla młodzieży szkolnej na wolnem powietrzu.

Boisko to wyposażone zostało w odpowiednie środki zabawkowe stosownie do wymagań dzisiejszych.

Obok tej akcyi natury gospodarczej podjął się Wydział misyi zebrania funduszów na rzecz biednej dziatwy szkolnej, uczęszczającej do tutejszej szkoły hebrajskiej.

W tym celu wystarał się wydział o pozwolenie na urządzenie zbiórki ulicznej, która odbędzie się dziś we czwartek dnia 30 kwietnia br. Jest powinnością społeczeństwa tutejszego poprzeć tę zbiórkę wszelkiemi siłami ze względu na szlachetny cel, który podjęty został przez Wydział.

W SPRAWIE PODATKU OD SZYLDÓW

Ze Stowarzyszenia Kupców informują nas:

„Od zgłaszających szyldy do wymiaru podatku żąda magistrat m. Krakowa podpisania deklaracyi, wedle której szyldy te są umieszczone dl celów reklamy względnie anonsowania przedsiębiorstwa.

Z powyższego wynika, że — jak to już nieraz stwierdzaliśmy — magistrat ma prawo poboru podatku tylko od szyldów umieszczonych w celach reklamy, a nie ma prawa poboru podatku od szyldów, na których znajduje się tylko imię i nazwisko, a które umieszczone są tylko dla uczynienia zadość obowiązkowi ustawowemu.

W tych więc wypadkach, w których kupiec zgłasza do wymiaru szyld z imieniem i nazwiskiem, nie należy podpisywać żądanej przez magistrat deklaracyi, ale należy zgłoszenie napisać na zwykłym arkuszu białego papieru. Na wypadek gdyby magistrat odmówił przyjęcia takiego zgłoszenia, zgłoszenia należy przesłać pocztą listem poleconym“.

— **UROCZYSTOŚĆ TRZECIEGO MAJA W KRAKOWIE** rozpocznie się w przedzień święta narodowego o godzinie 6 wieczór hejnałem z wieży Maryackiej, odegranym przez czterech trębaczy. Dnia 3 maja o godzinie 3 popoł. odbędzie się w sali Starego Teatru zabawa dla dzieci. Zabawę urozmaicą deklamacye, pochód kwiatów i motyli, krakowiak w 4 pary ze śpiewami, odtańczenie przez wszystkie dzieci krakowiaka, poloneza i kotyliona. Również o godz. 3 popoł. odbędzie się w Domu żołnierza polskiego przy ul. Lubicz zabawa dla wojska z licznemi atrakcyami.

— **KILKU TYSIĘCZNY CHÓR MŁODZIEŻY.** W dniu dzisiejszym o godz. 3 i pół popołudniu odbędzie się generalna próba chóru młodzieży wszystkich szkół średnich męskich i żeńskich z całego Krakowa. Chór złożony z kilku tysięcy uczniów i uczenic zbierze się na dziedzińcu wawelskim celem wykonania pieśni, które odśpiewane będą w czasie obchodu święta 3-go Maja na Błoniach krakowskich.

— **SPRZEDAŻ BILETÓW TRAMWAJOWYCH.** Dyrekcya krakowskiej spółki tramwajowej zaprowadza począwszy od 30 kwietnia sprzedaż znaczków abonentowych i bloczków biletów bez legitymacyi w następujących miejscach sprzedaży: „Krakowskie Biuro Handlowe“ przy ulicy Floryańskiej 9, I. p. w godzinach od 10—13 i 16—19 „Orbis“ polskie biuro podróży, Rynek gł. Linia C—D l. 33 od godz. 9—13 i od 15—19, „Polski Lloyd“ przedsiębiorstwo spedycyjno-transportowe ul. św. Anny 1. (pod Baranami) od godziny 9—13 i od 15—19 i Dyrekcya Spółki tramwaj. ul. św. Wawrzyńca l. 15 w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz. 8—14, w piątki od 8—13, w soboty od 8—12. Sprzedaż nowych kart abonamentowych odbywać się będzie tylko w dyrekcyi Spółki tramwajowej.

— **ULICA SIENKIEWICZA.** W kierunku prostopadłym od wejścia do Parku krakowskiego ku willi prof. Kostaneckiego wykończono w roku ubiegłym obszerną i długą ulicę skanalizowaną już i oświetloną lampami gazowemi. Nowa ta ulica, zwana dotychczas ul. Wybickiego otrzymała obecnie nazwę ul. Henryka Sienkiewicza.

— **CZTERODNIOWA PROHIBICYA ALKOHOLOWA.** Województwo krakowskie wydało zakaz sprzedaży i podawania oraz spożywania napojów alkoholowych na całym obszarze województwa w czasie od 30 kwietnia godzina 15 do dnia 2 maja godz. 15. Ponieważ 2 maja wypada w sobotę, przeto zakaz podawania i sprzedawania alkoholu przedłuży się do poniedziałku, dnia 4 maja, godz. 10 rano.

— **WYKAZ STATYSTYKI PRZESTĘPSTW** dokonanych z chęci zysku i użycia lub nędzy w miesiącu marcu br., przedstawia się na terenie okręgu krakowskiego, następująco: (Cyfra pierwsza obejmuje ogólną ilość, zaś cyfra w nawiasie oznacza ilość wypadków, spowodowanych nędzą): rabunek 3, kradzież 400, (130), oszustwo 58 (18), sprzeniew. 6 (1), włóczęgostwo 74 (47) spek. walutą 1, klusown. 1. hazard karciany 6, lichwa 3, fałszerstwo pieniędzy 1, paserstwo 4.

— **NIEUDAŁE PODRZUCENIE NIEMOWLĘCIA.** Dnia 28 bm. przytrzymana została Wiktorya Filipiec (lat 28), służąca bez zajęcia z Myślenic, która usiłowała swe 4tygodniowe dziecko porzucić na dziedzińcu kościoła Bożego Ciała. Następnie spłoszona udała się nad Wisłę w tym samym celu, gdzie zatrzymał ją posterunkowy z IV komisaryatu.

— **OKRADZENIE WARSZTATU SPORTOWEGO.** Wacław Kamiński, kierownik warsztatu wyrobów sportowych przy ul. św. Filipa l. 17 doniósł, że dnia 28 4. włamali się nieznani sprawcy do tego warsztatu i skradli 10 par trzewików sportowych białych, czarnych i żółtych, 5 piłek nożnych i 3 kawałki skóry łącznej wartości około 400 zł.

Celem uniknięcia przerwy w wysyłce naszego pisma upraszamy o rychłe odnowienie prenumeraty na miesiąc maj.

— **PODZIĘKOWANIE.** Wielm. Panu Art. Malarzowi A. Markowiczowi za ofiarowanie obrazu dla ochronki przy ul. Mostowej 2, składa tą drogą najserdeczniejsze podziękowanie

Przełożona Drowa Róża Szurekowa

— **MERKAZ-HACEIRIM**, Krakowska 41. We czwartek dnia 30 bm. o godz. 8 wiecz. odbędzie się nadzwyczajne zgromadzenie członków. Ze względu na ważność sprawy uprasza się o punktualne przybycie.

— **JAKA JEST NAJTAŃSZA ZARZUTKA WIOSENNA?** Płaszcz gumowy dla pań, największy wybór poleca A. BROSS, Kraków, ul. Floryańska l. 44 (Narożnik obok Bramy Floryańskiej).

SZACHY I ŁAMIGŁÓWKI

W łamigłówce Nr. 11 zaszły dwie omyłki: 1) Wyraz pionowy N 2, oznaczający rzecz do wygrania, ma się zacząć od trzeciej litery wyrazu poziomego N 1, a nie od czwartej. 2) Wyrazu pionowego N 3 nie trzeba brać pod uwagę, nie krzyżuje się bowiem z wyrazami poziomemi. Termin nadesłania rozwiązania łamigłówki N. 11 przedłuża się do dnia 6 maja.

Rozwiązania łamigłówek Nr. 7, 8, ukażą się w jutrzejszym, zaś rozwiązania łamigłówek 9, 10, 11 w numerze niedzielnym z datą poniedziałkową. Datę losowania drugiego konkursu podamy w numerze niedzielnym.

* * *

SPROSTOWANIE. W zadaniu Nr. 21 Pradignata z ostatniego działu szachowego wkradła się omyłka. Na polu d2 powinien stać czarny laufer, a na polu h5 biała wieża. Spis figur przy tem zadaniu jest poprawny.

* * *

TURNIEJ W BADEN BADEN. W siódmej rundzie wygrał Bogolubow z Rossellim. Rubinstein z Carlsem Yates z Treybalem, Niemcowicz z Retim, Dr. Tartakower z Miesesem, Aljechin z Te Kolstem. Partye: Grünfeld—Rabinowicz i Torre—Spielmann się skończyły na remis. Partye: Thomas—Tarrasch, Colle—Sämisch zostały przerwane. Marshall był wolny.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI.

WIECZÓR AUTORSKI JANA WIKTORA

Dziś we czwartek, dnia 30 kwietnia br. odbędzie się o godz. 7 wieczór w Coll. Wykładów Naukowych autorski wieczór młodego pisarza J. Wiktora, którego „Burek“ wzbudził entuzyazm całej niemal polskiej krytyki. Słowo wstępne wygłosi prof. Tomaszkiewicz, a recytacye niedrukowanych jeszcze utworów Wiktora wygłosi art. dram. p. Białkowski.

Wieczór wzbudził w kołach licznych wielbicieli wielkiego talentu młodego autora poważne zainteresowanie.

— **Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO.** Dziś po raz 6-ty „Juliusz Cezar“ w obsadzie premierowej. Po dokonaniu skrótów i sprecyzowaniu aparatu technicznego widowisko kończy się o godz. 11-tej.

— **WYSTĘPY KAROLA ADWENTOWICZA W BAGATELI.** Znakomity artysta Karol Adwentowicz, pozyskany przez dyrekcyę Bagateli na szereg występów, przybył już do Krakowa, aby wziąć udział w końcowych próbach dramatycznego poematu Henryka Ibsena „Peer Gynt“, w którym odtworzy rolę tytułową. Adwentowicz zalicza kreacyę „Peer Gynta“ do swoich najświetniejszych ról. Zespół Bagateli od dłuższego czasu pracuje już pod kierunkiem reżyserskim p. Barwińskiego nad przygotowaniem utworu Ibsena. Peer Gynt“ otrzyma wspaniałą oprawę dekoracyjną i pierwszorzędną ilustracyę muzyczną.

— **OPERETKA NOWOŚCI RAJSKA.** Dziś teatr zamknięty. — Jutro w piątek premiera prześlicznej melodyjnej operetki Kolla „Trzy stare pudła“. — Operetka ta grana z ogromnem powodzeniem na wszystkich scenach europejskich zyskała wszędzie uznanie prasy i publiczności z powodu pięknej muzyki i znakomitej treści. — W operetce tej wystąpi 3 razy gościnnie Elna Gistedt najlepsza dziś w Polsce diva operetkowa cieszącą się w Warszawie ogromną sympatyą, którą również w Krakowie podczas swego pobytu zyskała. Elna Gistedt gra w operetce doskonałą rolę, którą po raz pierwszy odtworzy w Krakowie. — Operetka otrzyma nową wystawę i kostyumy. — Balet „Walc starowiedeński“ i „Taniec tyrolski“ odtańczą pp. Ciesielscy i cały corps de ballet. — W sobotę popoł. po cenach całkiem zniżonych „Manewry jesienne“, a w niedzielę popoł. po cenach zniżonych „Hrabina Marica“.

— **KONCERT STANISŁAWA GRUSZCZYŃSKIEGO**, naszego znakomitego artysty-śpiewaka, odbędzie się dziś tj. we czwartek, 30 bm. o godz. 8 wieczór. Pozostałe bilety do nabycia przez cały dzień u J. Lipskiego, Sławkowska 8 a od godz. 6 wieczór przy kasie w Starym Teatrze.

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO.

Czwartek: „Juliusz Cezar“.
Piątek: „Juliusz Cezar“.

BAGATELA

Czwartek: „Gitara i jazzband“.

OPERETKA NOWOŚCI

Czwartek: Teatr zamknięty.
Piątek: „Trzy stare pudła“ (premiera).

REPERTUARY KIN KRAKOWSKICH

WARSZAWA: „Europa mówi o tem“. Awanturnicze przygody w 8-miu aktach.
REDUTA: Pięść Tyrana“. Nowoczesny dramat rosyjski w 9-ciu aktach z A. Połońskim w roli gł.
NOWOŚCI: „Golgota uczciwej kobiety“ Dramat w 12-tu aktach wg. powieści J. Mary.
UCIECHA: „Tajemnica mężatki“. Wzruszający dramat w 7-miu aktach. Ponadto: „Chaplin jako Szantażysta“.
SZTUKA I WANDA: „Nibelungi“. Arcydzieło filmowe w 10-ciu aktach. Muzyka Wagnerowska.

Z SALI SĄDOWEJ.

Kapitan żandarmeryi po 5 latach uniewinniony

W obronie własnej czci.

W listopadzie 1919 r. przyaresztowano w Krakowie ówczesnego kapitana rachunkowego dowództwa żandarmeryi Leopolda Zielskiego jako podejrzanego o to że w październiku 1919 usiłował namówić Karolinę Ringlerównę, kierowniczkę pracowni krakowskich Krajowego Zakładu odzieżowego do tego, aby na zamówione przez Zielskiego dla żandarmeryi płaszcze policzyła i wystawiła rachunek o 2 korony na każdym płaszczu wyższy, by ta nadwyżka mogła przypaść oskarżonemu.

Na skutek tego odbyła się rozprawa 30 stycznia 1920 przed sądem wojskowym w Krakowie, który uznał Zielskiego winnym w zbrodni usiłowanego nakłaniania do oszustwa i za to zasądził go na karę więzienia przez sześć tygodni oraz na utratę stopnia oficerskiego. Oskarżony, który odpowiadał wówczas z aresztu śledczego chcąc wydostać się z wolności wyrok przyjął, choć czuł się zupełnie niewinnym.

Mimo prawomocności wyroku walcząc w obronie swej niewinności wniósł o wznowienie postępowania, a gdy Najwyższy Sąd wojskowy wznowienie dopuścił, przyszło do nowej rozprawy dnia 29 września 1920 r. na której oskarżony został uwolniony. Na skutek zażalenia nieważności prokuratora Sąd Najwyższy atoli zmienił wyrok i oskarżonego ponownie zasądził. Choć karę uznano za umorzoną aresztem śledczym, oskarżony nie dał za wygraną i na skutek wniosku obrony oskarżonego, Najwyższy Sąd wojskowy w drodze nadzwyczajnego wznowienia zniósł poprzednio wydany przez się wyrok i odesłał sprawę do rozsądzenia sądom cywilno-karnym z uwagi, że wobec nowych przepisów oskarżony nie podlegał więcej kompetencyi sądu wojskowego.

Prokurator postawił wniosek na umorzenie postępowania z powodu amnestyi, atoli oskarżony na to się nie zgodził i żądał przeprowadzenia rozprawy i wydania wyroku.

Nowym wyrokiem sądu powiatowego karnego w Krakowie uznano oskarżonego winnym przekroczenia namowy do oszustwa i zasądzono na szereg dni aresztu. Na skutek dalszego odwołania oskarżonego sąd okręgowy karny w Krakowie zniósł wyrok i polecił ponowne przeprowadzenie rozprawy. I tym razem sąd powiatowy znowu wydał wyrok zasądzający

jący jak poprzednio. Wtedy oskarżony ponownie odwołał się do sądu okręgowego karnego w Krakowie, który wczoraj na rozprawie apelacyjnej pod przewodnictwem s. s. o. Podobińskiego rozpatrywał ostatecznie tę w dziejach sądownictwa niezwykłą sprawę Obrońca oskarżonego Dr Feldblum na podstawie obszernego materyału wykazywał kruchość podstaw zasadzenia, a zwłaszcza niewiarygodność Ringlerówney, której zeznania jako histeryczki obrona przy pomocy orzeczeń znawców psychiatrów zakwestyonowała. Po naradzie wydał trybunał wyrok uwalniający oskarżonego od winy i kary.

W ten sposób po blizko sześciu latach uzyskał nareszcie oskarżony swą rehabilitacyę!

Ze sportu

Wawel—Makkabi. Nader interesujące spotkanie obu drużyn odbędzie się w piątek 1 maja br. na boisku Makkabi o godz. 4.45. Obie drużyny nie grały ze sobą już kilka lat, a kilkakrotnie naznaczane zawody nie odbyły się skutkiem niezdatności terenu i złych warunków atmosferycznych. Wawel okazał się w czasie dwuletniej bytności w klasie A. drużyną rokującą wielkie nadzieje, a wyniki w ostatniem mistrzostwie świadczą chlubnie o jego rozwoju. Ambitna ta drużyna stoi obecnie pod kierownictwem znanego internacyonała Wiśniewskiego, dzięki któremu uzyskała b. zaszczytne wyniki w tegorocznych spotkaniach. Makkabi wystąpi do tych zawodów w składzie zupełnie zmienionym w bramce i obronie. Ze względu na rywalizacyę lokalną budzą zawody te zupełnie zrozumiałe zainteresowanie. W sobotę pop. odbędzie się dalszy ciąg turnieju Wielkanocnego. Drugą rundę spotkań rozpoczną zawody Makkabi—Gideon na boisku Makabi.

* * *

Pierwsza sekcya konna w klubie sportowym żydowskim. Pod tym tytułem biada prasa rozwojowa nad utworzeniem sekcyi hippicznej Makkabi. Żydowskie pisma — pisze organ Rozwoju — podnoszą z tryumfem słusznym, że w klubie sportowym Makkabi w Krakowie rozwija się b. rażno sekcya hippiczna Jestto jedyna w całej Polsce sekcya konna w klubie sportowym. W ubiegłym roku sekcya wyszkoliła 260 jeźdźców. Dlaczego jednak żaden z polskich klubów sportowych sekcyi takiej nie utworzył?

Tyle prasa rozwojowa. Możemy dla dalszego jej poinformowania dodać, iż na boisku Makkabi utworzono specyalną wzorową manież podwójnej wielkości jak w roku ub., na której już od kilku dni pobiera lekcye konnej jazdy wielu członków Makkabi. Stajnia posiada obecnie 16 pierwszorzędnych wierzchowców, pośród których przeważają konie rasowe. Sekcya kierowana osobiście przez znanego kawalerzystę p. rotmistrza Immerglücka rozwija się z dnia na dzień coraz pomyślniej, czego dowodem są liczne zgłoszenia chętnych uprawiania tego nader miłego sportu. Aby umożliwić szerokim masom zapoznanie się ze sportem konnym obniżyła sekcya koszta lekcyi do minimum, chcąc w ten sposób wyszkolić w r. b. nie 260 lecz tysiące nawet jeźdźców.

* * *

Podgórze—Makkabi. Jak nas informują Zarząd P. Z. P. N. zakazał ze względu na możliwość zaburzeń urządzenie powyższych zawodów wyznaczonych przez Wydział Gier i Dysc. za podszeptem osławionego Obrubańskiego. Do sprawy tej jeszcze powrócimy.

Przegląd gospodarczy

POSIEDZENIE KOMITETU EKONOMICZNEGO. Dnia 27 bm. odbyło się posiedzenie komitetu ekonomicznego Rady Ministrów, poświęcone omówieniu środków zaradczych celem ograniczenia importu artykułów niepożądanych z punktu widzenia interesów gospodarczych państwa.

Pozatem Komitet Ekonomiczny Rady Ministrów postanowił zlecić ministerstwu przemysłu i handlu oraz ministerstwu kolei opracowanie szczegółowych list towarów, które winny korzystać z taryfowych ulg kolejowych dla wzmożenia eksportu.

KREDYTY ANGIELSKIE ZA GWARANCYĄ PAŃSTWA. Bank Gospodarstwa Krajowego — za kontrgwarancyą Ministerstwa skarbu — udzielił poręki za kredyt w wysokości 60,000 funtów szterlingów, uzyskanych przez pp. Lubomirskiego i K. Tarnowskiego od firmy Churchil i Sim w Londynie. Uzyskane pieniądze użyte być mają na finansowanie eksportu drzewa do Anglii.

ZNIŻKA STOPY DYSKONTOWEJ W AUSTRYI. Na posiedzeniu Rady Generalnej austryackiego Banku Narodowego w dniu 25-go bm. zniżono oficyalnie stopę dyskontową z 13 na 11 proc. Zarządzenie to, spodziewane już od początku rb. zamyka ośmiomiesięczną epokę drożyzny kredytu w Austryi i jest objawem zdecydowanej poprawy stosunków finansowych.

TARGI WROCŁAWSKIE. Między 14 a 17 maja 1925 r. odbędą się we Wrocławiu Targi Wschodnio niemieckie, na których następujące działy specyalnie uwzględnione będą: 1) ogrodnictwo, 2) dział techniczny 3) budownictwo. 4) dział urządzeń i maszyn biurowych.

[illegible]kcye bankowe, handlowe i przem.

	Transakcye	
	29 IV.	28 IV.
[illegible]olski Bank Przem. [illegible]-VII	0·28	0·25
[illegible]ank Hipoteczny	—	—
[illegible]ank Małopolski	0·14	—
[illegible]iemski Bank Kredyt.	—	—
[illegible]owszechny Bank Kred.	—	0·14
Bank Komercyalny I—IV	—	—
Bank Zw. Sp. Zarobkow.	—	10·00
[illegible]olskie Tow. Handl.	0·24	0·24—0·25
[illegible]andl. Sp. akc. „Impex"	—	—
„[illegible]harma" Mag. Jaworznicki"	0·75	—
Tow. han. Bracia Kolniccy	—	—
„Polski Glob"	—	—
[illegible]egluga Polska	0·12	—
Zieleniewski I—IV	10·80—10·90	10·80—11·00
H. Cegielski, Poznań	0·50	0·50—0·51
Parowozy I—V.	0·67	0·67
„Automotor" fabr. samoch.	—	—
„Lilpop" fabr. masz. roln.	—	—
Modrzejewskie Zakł. G. H.	0·42	—
„Trzebinia" [illegible]	—	0·42
Zakłady amunic. „Pocisk"	—	—
„Goraż" fabryka cemen.[illegible]	16·50	16·30—16·50
Siersza[illegible]skie Zak. Gór. S. A.	—	3·60
„Iupega" Tow. dla przz. gor.	1·25—1·30	—
[illegible]elska Nafta	—	—
„[illegible]okucie" Naft. Sp. akc.	—	0·24
„Oikos" T. A.	—	—
„[illegible]trug" Przem. drzewny [illegible]	—	0·60
„[illegible]ezet" Towarz. Zakł. Bud.	—	—
[illegible]yndykat [illegible] Krakow	—	—
[illegible] br. przem. [illegible] w Trzebini	—	—
[illegible] I—IV.	—	0·22
[illegible]	—	—
„[illegible]" Przemysł [illegible]	—	0·65
Fabr. cukru w Chodorowie	4·00—3·95	4·00
[illegible]ukrownia Chybie [illegible]	4·35—4·00	4·40
[illegible]	1·40	1·40
Fabr. porc. [illegible] w Ćmielowie	0·40	0·40
[illegible]lektr. w Sierszy I-IV	0·15	0·18
[illegible] w. Niemojowski	—	—
Fabr. kapeluszy w Myślen[illegible]	—	—

[illegible] warszawska z dnia 29 b. m. (PA[illegible] [illegible] w zło[illegible] Dolary Stanów Zjedn. tranz. 5·17 [illegible] złoto — [illegible] pożyczka złota 81 milionowa [illegible] — pożyczka dolarowa 0.6[illegible] [illegible] Belgia tranz. [illegible]·64 Holandya tranz. 208·00 Londyn tranz. [illegible] Nowy Jork tranz. [illegible] — Paryż tranz. 2[illegible]19 Praga tranz. 1[illegible]40 — Szwajcarya tranz. 100·4[illegible] [illegible] tranz. 7·30 [illegible] tranz. 2[illegible]

[illegible] warszawska z dnia 29 b. m. (PA[illegible]) [illegible] cyfry w złotych. Bank Małopolski Kraków [illegible] Bank Przemysłowy Lwów 0·25 Bank Zw. [illegible] Poznań 10·00 [illegible] 0·40 — — — Wilno 0·25 — [illegible] Warszawa 5·01 — — — Cegielski 0·50 — — [illegible] 1·00 Parowozy 0·6[illegible] — — — Zawiercie 15·[illegible] [illegible]egluga 0·[illegible]0 Polska Nafta 0·[illegible]0 Siła i Światło 0·32 [illegible] 0·65 [illegible]chowice [illegible]·02 — — — Pocisk 1·50 [illegible]eniewski 10·[illegible]0 Żyrardów 5·50 Chodorów 400

[illegible] z dnia 29 [illegible] [illegible] Amsterdam 20[illegible] — Zagrzeb [illegible] Belgrad [illegible] [illegible] Budapeszt [illegible] Bukareszt [illegible] [illegible] Konstantynopol [illegible] Londyn [illegible] [illegible] Medyolan 28[illegible]4 Nowy Jork [illegible] Paryż [illegible] Praga 2[illegible] Sofia [illegible] Sztokholm [illegible] Warszawa [illegible] — [illegible] Zurych [illegible] Dolary [illegible] belgijskie [illegible] — bułgarskie — duńskie — — marki niemieckie [illegible] angielskie [illegible] francuskie [illegible] holenderskie [illegible] włoskie [illegible] — jugosłowiańskie [illegible] norweskie [illegible] — polskie 10000—[illegible] rumuńskie [illegible] szwedzkie [illegible] — — szwajcarskie [illegible] — hiszpańskie — czeskie [illegible] węgierskie [illegible] duńskie —

[illegible] Austr. [illegible] kor. 2·2 [illegible] [illegible] Boehlerstahl [illegible] [illegible] kolejowe austr. [illegible] [illegible] południ. 46·0 Alpiny [illegible]

Zurych, 29. 4 PAT. Paryż 27.05, Londyn 24.98, Nowy Jork 5.162, Belgia 25.20 Berlin 1.229. Wiedeń 72.70, Praga 15.30, Warszawa 99.35. Budapeszt 0. 72 i pół. Bukareszt 230. Tendencya spokojna.

Z kraju.

BANKRUCTWO CUKIERNI. (Sin) Znana cukrownia w Łyskowicach koło Warszawy ogłosiła upadłość. Również dyrektor cukrowni tej znany w warszawskich kołach finansowych z dużego majątku, zbankrutował.

ARESZTOWANIA W WARSZAWIE. (Sin.) W związku ze świętem robotniczem 1 maj policya warszawska dokonała szeregu aresztowań wśród komunistów.

ZAKAZ SPRZEDAŻY ALKOHOLU W DNIU 1 MAJA. (Sin) Rozporządzenie komisaryatu rządu na m. Warszawę zarządza zakaz sprzedaży alkoholu w dniu 1 maja.

KRWAWY POJEDYNEK W WILANOWIE. (Sin). Wczoraj rano odbył się w Wilanowie pod Warszawą krwawy pojedynek między studentami Somnerem i Cieszkowskim na pistolety. Po bezskutecznej wymianie strzałów, przeciwnicy bili się na szable i obaj odnieśli rany.

WIĘZIENIE ZA PROPAGANDĘ RELIGIJNĄ (Sin). Ks. Aszberg został skazany przez sąd w Odessie na 3 lata więzienia za propagandę katolicką.

EPILOG STRZELANINY W SĄDZIE (Sin.) Hofmokl-Ostrowski, aresztowany z powodu oddania szeregu strzałów w sali sądowej do świadka por. Jędruszczaka, wyzwał go wczoraj na pojedynek.

SAMOBÓJSTWO Z POWODU ROZSTROJU NERWOWEGO. (Sin.) Wczoraj popełnił w Warszawie samobójstwo przez rzucenie się z okna czwartego piętra na bruk 28-letni Nissenkorn, czapnik z zawodu. Powodem rozpaczliwego kroku, rozstrój nerwowy z powodu braku środków do życia.

Ze świata.

Zgon rabina w Chicago

Warszawa, 29. 4 (M.) Z Chicago donosi ŻAT, że zmarł tam w 71 roku życia rabin Jehuda [illegible] Gordon. Rabin Gordon przybył do Chicago w r. 1922 z Łomży. Pogrzeb odbył się przy udziale tysięcznych rzesz publiczności.

ZAMACH REWOLWEROWY W KANCELARYI RABINACKIEJ

W kancelaryi rabinatu wiedeńskiego rozegrał się w ubiegły poniedziałek dramat małżeński. 26-letni Karol Bauch oddał kilka strzałów do swej małżonki w obecności rabina dra Meyersohna. Małżonkowie przybyli do rabinatu celem wzięcia rozwodu. Żona Raucha jest cięko ranna.

———o-o———

PROJEKT ŻYDOWSKIEGO INSTYTUTU NAUKOWEGO. W Berlinie zorganizowała się ostatnio grupa żydowskich uczonych, celem założenia żydowskiego instytutu naukowego. Instytut służyć ma w pierwszym rzędzie uczonym, piszącym w języku żydowskim. W miesiącu wrześniu br. projektowana jest konferencya uczonych żydowskich, piszących w języku żydowskim. Konferencya odbędzie się w Berlinie. Zajmie się ona wyłącznie sprawami dotyczącemi, mającego powstać instytutu.

NAJWIĘKSZEM MIASTEM WE WŁOSZECH jest Medyolan liczący 830,000 mieszkańców. Neapol liczy obecnie 760,000, Rzym 690,000 Turyn 500,000, Genua 300,000.

DWIEŚCIE MIL ANG NA GODZINĘ chce uzyskać w jeździe samochodem słynny sportsman angielski Malcohn Campbell, który buduje w tym celu silnik o sile 600 koni parowych. Gdyby udało mu się szybkość tę uzyskać samochód jego posuwałby się z szybkością większą, niż najszybsze aeroplany w powietrzu.

W AMERYCE zginęło w roku bieżącym wskutek przejechania przez samochody lub pociągi 25.000 osób w tej liczbie 10,000 dzieci. Ogółem odniosło rany 700,000 osób a straty wyrządzone przez te wypadki sięgają 500 milionów dolarów. Słowem: jak na wojnie!

KUPON Nr. 26

dla konkursu „Łamigłówki"

Nowego Dziennika

PRZEWODNIK HANDLOWY.

Artykuły apteczne

DROGUERYA
EDMUNDA KURTZA Kraków Wolnica 5
poleca artykuły apteczne i toaletowe po cenach przystępnych.

Metale

S. Sattler, Kraków
Stradom 18.
Wyroby metalowe, stalowe emal., nożownicze. Artykuły dla gosp. domowego

FORTEPIANY PIANINA FISHARMONIE

Skład
HELENA SMOLARSKA
Kraków
Szewska 9. Tel. 4365

Sprzedaż na raty do 10 miesięcy. Wybór olbrzymi

Artykuły gospod.

Urządzenia kuchenne domowe i różne nowości
A. SATTLER
GERTRUDY 24.
Tel. 4162. Tel 4162.

Galanterya

Samuel Rosenblum
Kraków, Miodowa 1.
Hurtownia towarów galant., stalowych, biżuteryjnych, skórkowych oraz wielki wybór lasek.

Maszyny do pisania

Najlepsze nowoczesne maszyny cicho piszące dla biura i podróży:
„Grania“ - „Diamend“ - „Perkeo“
Zastępca:
Maksymilian Müntz
Kraków, Bonerowska 11.
Telefon 3125.

Lustra

szyby szlifowane ramy do obrazów poleca najtaniej **S. Klipstein,** Kraków, ul. Dietlowska L. 8.

Szkło

Pierwsza małop. fabryka zwierciadeł i szlifiernia szkła Sp. z ogr. odp. Kraków Grodzka 60, Tel 4078 i 42.., poleca szyby i lustra szlifowane po cenach przystępnych

Spedycya

Cracovia Sp transportowa biuro spedycyjne ul. Grodzka 60. Tel. 4078.

Węgle

Węgiel śląski, krajowy i dąbrowiecki dostarcza wagonowo POLSKA SP. WĘGLOWA. ul. Andrzeja Potockiego 5 Tel. 4075. Tel. 4075

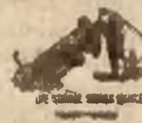
REKLAMA dźwignią :: handlu ::

DANCINGI DOMOWE
urządza światowej marki
GRAMOFON „His masters voice“
„GŁOS SWEGO PANA“

Gramofon ten najnowszej konstrukcyi (system RADIO z podkładką mikrofonową) uznany przez pierwszorzędnych znawców całego świata za najlepszy.
Wzorowa reprodukcya bez szmerów.
Wielki wybór płyt, również żydowskich i hebrajskich kantorów: ROZENBLATTA, KWARTINA, SIROTY.

THE GRAMOPHONE Co, Limited, LONDON.
Generalny reprezentant na Polskę:
JÓZEF WEKSLER
Kraków, Floryańska 25. Lwów, Sykstuska 2.

„Zionistische Bletter“

W tych dniach ukaże się dwutygodniowe pismo „Zionistische Bleter“, poświęcone **problematom Syonistycznym** pod głównem kierownictwem posła **L. Grünbauma.**

Dla abonentów: Cena zeszytu 60 gr.
za półrocze 6 zł.
za kwartał 3 zł.
Cena ogłoszeń: Za całą stronicę 160 zł.
za pół stronicy 80 zł.
za ćwierć stronicy 40 zł.
Agenci i księgarze otrzymują odpowiedni rabat.
Adres dla pieniężnych przesyłek:
Mendel Lipszyc, Warszawa. PKO. 10.511.
Adres dla korespondencyi:
„Zionistische Bletter“ Warszawa, Leszno 54/33
Pierwszy zeszyt pisma z treścią znajduje się w druku.

Sprawy podatkowe.

Frankowe, bilanse podatkowe za rok podatkowy 1923 i 1924 dla wymiaru podatku dochodowego sporządza kancelarya Eustachego Gaertnera, b. radcy sądowego i delegata Minist. Skarbu dla spraw dewizowych. Kraków, Basztowa 10. Telefon 1488.

Ważne dla przedsiębiorstw!

BIURO BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE

(zorganizowane na wzór zagraniczny)

1150 **S. SANDHAUSA**

zaprz. rzeczoznawcy sądow. i rewidenta dla Spółdzielni z ramienia Rady Spółdzielczej Min. Skarbu

obecnie: Kraków, ul. Pesalska 22 (Hotel Narodowy) Telefon Nr. 3022.

Adres listowy: Kraków, I., Skrytka pocztowa 101.

Sporządza bilanse i zamknięcia ksiąg, przeprowadza stałą lub czasową kontrolę księgowości. Założenie ksiąg handlowych i obrotowych oraz prowadzenie tychże. Reorganizacya oraz regulowania zaniedbanej buchalteryi. Wykonuje czynności tak w miejscu jak i na prowincyi.

SUDORYN

(w pudełkach z sitkiem)
jedyny, wypróbowany środek usuwający **bezpowrotnie**
pot i niemiłą woń z rąk, nóg i pach
Labor. Chem. Farm. „Ap. Kowalski“ Warszawa, Miodowa 5

Szukam mieszkania

z 2 lub 3 pokoi z kuchnią i komfortem za odstępnem lub kilkuletnim czynszem. Łask. zgłosz. pod „Mieszkanie“ do Ad. N. D.

Ważne dla świata prawniczego i kupieckiego!

Właśnie ukazał się zbiór przepisów prawnych, odnoszących się do

WALORYZACYI

p. t. **WALORYZACYA** czyli przerachowanie zobowiązań prywatno-prawnych oraz publiczno-prawnych — ze wszystkimi odnośnymi przepisami — ze skorowidzem alfabetycznym. — Zebrał dla praktycznego użytku i wydał

Dr. Henryk Goldstern
Sędzia okręgowy

Cena 3 Zł.

Do nabycia we wszystkich księgarniach oraz w składzie głównym:
Księgarnia **A. J. Seldena w Tarnowie**

Dwom akademikom oddam pokój z pościelą, słoneczny, frontowy, elektryka, obsługa Czynsz za 2 mies. z góry. Wiadomość: Krakowska 6, I. p. Spedycya

Małżeństwo które poprzednio prowadziło pierwszorzędny bufet i restauracyę w Krynicy i zagranicą, poszukuje takiegoż interesu na sezon letni najchętniej w zastępstwie lub kierownictwo. Kaucyę i dobre polecenia posiadamy. Zgłoszenia pod „Fachowiec“ do Biura Stattera, Kraków, Rynek

Unieważnia się zgubiony paszport wraz z różnemi papierami na nazwisko Alte Borak Balter, Wodzisław, p. Jędrzejów z kielecka 34

Adwokat
Dr. Jakób Herzig w Jaśle
poszukuje 1039
rutynow. koncypienta

Drobne ogłoszenia

2 panny znajdą pomieszczenie wraz z utrzymaniem przy lepszej rodzinie. Łaskawe zgłoszenia pod „Czystość“ do Adm. N. Dz.

„Urbin“ fabryka pasty do obuwia, poszukuje od zaraz młodego człowieka, obznajomionego w tym dziale z stałą pensyą Reflektuje się tylko na pierwszorzędną siłę. Zgłoszenia do przedstawiciela Salo Semmet, Kraków, Dietla 31.

Angielskiego języka konwersacyi i korespondencyi systemem praktycznym udziela korespondent z wyższem wykształceniem po ...nim pobycie w Anglii. Oferty ... Cyfer do Adm. N. Dz.

Poszukuje się intel panienki dochodzącej do ...niego dziecka. Wiadomość: Jochnowicz, Dietla 40, I. p.

Nauczycielka gimn. udziela lekcyi języka francuskiego i niemieckiego (konwersacya, gramatyka, literatura), również lekcye zbiorowe. Zgłoszenia Kraków, Zielona 11, II p. ...ganek

Poszukuje się rutynowanej kucharki, umiejącej dobrze gotować dla kuchni na ... osób. Mieszkanie we fabryce oraz odpowiednia pensya i utrzymanie. Łagiewnicka Fabryka Armatur w Łagiewnikach obok Podgórza. Telefon 1803 370

Panna (Żyd.) pisząca o ... na maszynie, ze ... granią niemiecką potrzebna ... Zgł. z odp. świadectw N. Sterna Zyblikiewicza 11.

ZAMIANA LWÓW-KRAKÓW

Odnowione mieszkanie słoneczne złożone z pokoju i kuchni z piecem i kuchnią kaflową we Lwowie pragnę zamienić na takie samo lub za dopłatą na większe w Krakowie. Zgłoszenia pod „Zamiana 7“ do Adm. N. Dz.

Nakładem Gal. Sp. Wydawn. Red. Nacz. Dr. Ign. Schwarzbart. Red. odp. Dawid Laser. Nowa Drukarnia Dziennikowa, Orzeszkowej 7.